

LBRIS

We know  
books



*Monika Ułnik*















# VINE CRĂCIUNUL!











*Despre Nașterea Domnului,  
Moș Crăciun, Moș Nicolae  
și alte tradiții de sărbători  
din lume*

*Traducere din limba poloneză de  
Mihaela Fiscutean*



*Ilustrații de Ewa Poklewska Koziotto*

	Ziua de Crăciun .....	6
	Începe numărătoarea inversă .....	8
	Uriaşul din Suedia .....	12
	În ziua de Sfântul Nicolae .....	14
	Dansul în biserică .....	20
	Sărbătoarea Luminii .....	22
	La târgul de Crăciun .....	26
	De la crenguță la copac .....	30
	Minunății din sticlă .....	36
	<i>Tomtar, Tió și bărcile</i> .....	40
	O iesle în miniatură .....	46
	Cine câștigă milioane? .....	50
	Plantele festive .....	52
	Am putea să înnoptăm aici? .....	56
	Noapte de vis .....	60
	Lumina misterioasă .....	62
	Norocul atârână de un fir de ață .....	64
	Un loc în plus pentru un oaspete neașteptat .....	66
	Chiar de pe pășune .....	68

	Să împărțim. ....	70
	Masa de Crăciun. ....	74
	Delicatese care îți lasă gura apă. ....	76
	Să-i cântăm Pruncului. ....	80
	Hai, spune ceva! ....	84
	Cum arată Moș Crăciun? ....	86
	Cine împarte cadourile? ....	90
	În vizită la Moș Crăciun ....	94
	Cina la fast-food ....	96
	Ce facem de sărbători? ....	98
	1 Aprilie decembrist. ....	100
	<i>Spărgătorul de nuci și Regele șoarecilor</i> ....	102
	Spiritul Crăciunului ....	106
	Despre Polul Nord ....	108
	Ca să fii fericit. ....	110
	Închinarea magilor. ....	114
	Cărbunele gustos ....	118
	Sărbători întârziate. ....	122
	Mic dicționar. ....	126

# Ziua de Crăciun




Sărbătorim Crăciunul pe 25 decembrie, dar nu știm sigur dacă Isus s-a născut cu adevărat în această zi.

Oare își poate închipui cineva iarna fără Crăciun? Aceasta este una dintre cele mai importante și vesele sărbători creștine, încărcată de mișme, arome și tradiții de neuitat. Oficial însă, ca sărbătoare de sine stătătoare, a început să fie celebrată destul de târziu, cam după 400 de ani de la nașterea lui Isus, iar data la care este sărbătorit Crăciunul este oarecum arbitrară.

Inițial, s-a acordat puțină atenție momentului nașterii Pruncului Isus. Dintr-un motiv foarte simplu: nimeni nu știa exact (și încă nu știe) când a venit El pe lume. Niciunul dintre cei patru evangheliști (ucenici ai lui Hristos, care i-au scris povestea în Biblie) nu a menționat cu precizie



nici data și nici locul nașterii învățătorului lor. Nu s-au gândit prea mult la asta. Marcu și Ioan au trecut cu vederea acest fapt, iar Matei și Luca au spus o poveste scurtă despre El. Totul s-a întâmplat în timpul domniei împăratului roman Augustus, care stăpânea peste Iudeea, apoi regele Irod a făcut un recensământ, iar când un înger le-a anunțat vestea păstorilor, aceștia erau pe câmp cu oile. Pentru evangheliști și pentru primii creștini, mai importantă decât nașterea lui Isus a fost moartea lui (deoarece, în religia creștină, moartea este considerată a fi începutul vieții adevărate – viața veșnică). Și iată cum data nașterii fiului lui Dumnezeu s-a pierdut undeva în bezna istoriei! Totuși, Crăciunul este sărbătorit pe 25 decembrie. Oare de ce?



În funcție de an, pe 21 sau pe 22 decembrie are loc solstițiul de iarnă; din acel moment zilele încep să crească. Pe vremuri, multe civilizații antice sărbătoreau solstițiul făcând multă zarvă, bucurându-se că întunericul se diminuea de la o zi la alta. De exemplu, romanii organizau parade vesele numite Saturnalii – în cinstea lui Saturn, zeul agriculturii –, iar câteva zile mai târziu, pe 25 decembrie, se ținea o sărbătoare în cinstea Soarelui Invincibil. Interesant este faptul că autorii Bibliei l-au descris pe Isus asemuindu-l cu soarele. Însuși Hristos s-a numit pe Sine „Lumina lumii“. Așadar, creștinii au ales 25 decembrie ca dată simbolică și au înlocuit sărbătoarea romană cu cea creștină. Pentru că, așa cum soarele de primăvară biruiește întunericul iernii, la fel și Isus le aduce oamenilor speranța că ziua de mâine va fi mai bună.



# Începe numărătoarea inversă



Nimic nu te ajută mai mult să rezisti până în ziua de Crăciun decât un calendar de advent! Cutia mare de carton conține 24 de ferestre, sub care se ascunde câte o ciocolată delicioasă. Te-ai întrebat vreodată care este semnificația adventului?

Cuvântul „advent” provine din latinescul *adventus* și înseamnă „venire, sosire”. Este o perioadă de liniște și de bucurie în așteptarea sărbătorii nașterii lui Isus. Începe cu patru duminici înainte de Crăciun și durează până în Ajun. În această perioadă, oamenii se pregătesc pentru unul dintre cele mai importante evenimente din religia creștină. În zilele lucrătoare, în biserici se țin liturghii în cinstea Fecioarei Maria, numite „rorate”. Denumirea lor provine din latinescul *rorate*. Cu acest cuvânt începe unul dintre cântecele intonate în timpul slujbei (*Rorate cæli desuper* – „Coboare roua din senin”). În timpul liturghiei, la altar se aprinde o lumânare, așa-numita *roratka*. Roratele încep înainte de ivirea zorilor. Interiorul bisericii este luminat doar de lumânări sau felinare aprinse, pe care credincioșii le aduc de acasă. Abia atunci când în biserică răsună imnul solemn „Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu”, se aprind luminile electrice.



LBRIS

We know  
books



LIBRIS

We know  
books



În timpul adventului, în biserici, preoții țin slujbe speciale și aprind câte o lumânare în fiecare duminică din decembrie. Când licărește cea de-a patra, este semn că a venit Crăciunul. În unele țări, cum ar fi Germania, Ungaria sau Suedia, lumânările de advent se aprind și acasă. Acestea sunt așezate într-o coroană, pe o masă, sau într-un sfeșnic, pe pervazul unei ferestre. Prima coroană de advent a fost realizată acum aproximativ 180 de ani de către pastorul Johann Hinrich Wichern, care conducea un orfelinat în Hamburg. I-a fost milă de copiii care petreceau Crăciunul fără părinți și a vrut să le dăruiască ceva special. A fixat pe o roată de căruță veche, din lemn 24 de lumânări, iar copiii au aprins, pe rând, câte una în fiecare zi. Cu timpul, numărul lumânărilor s-a limitat la patru.

În loc să cumperi un calendar de-a gata din magazin, confecționează-l singur: realizează o ghirlandă din pânză, în care poți să ascunzi dulciuri sau alte mici cadouri. Poți, de asemenea, să lipești pe un panou de plută coșulețe din hârtie, cu praline în interior. Numai să nu cumva să ciugulești vreuna pe furiș!



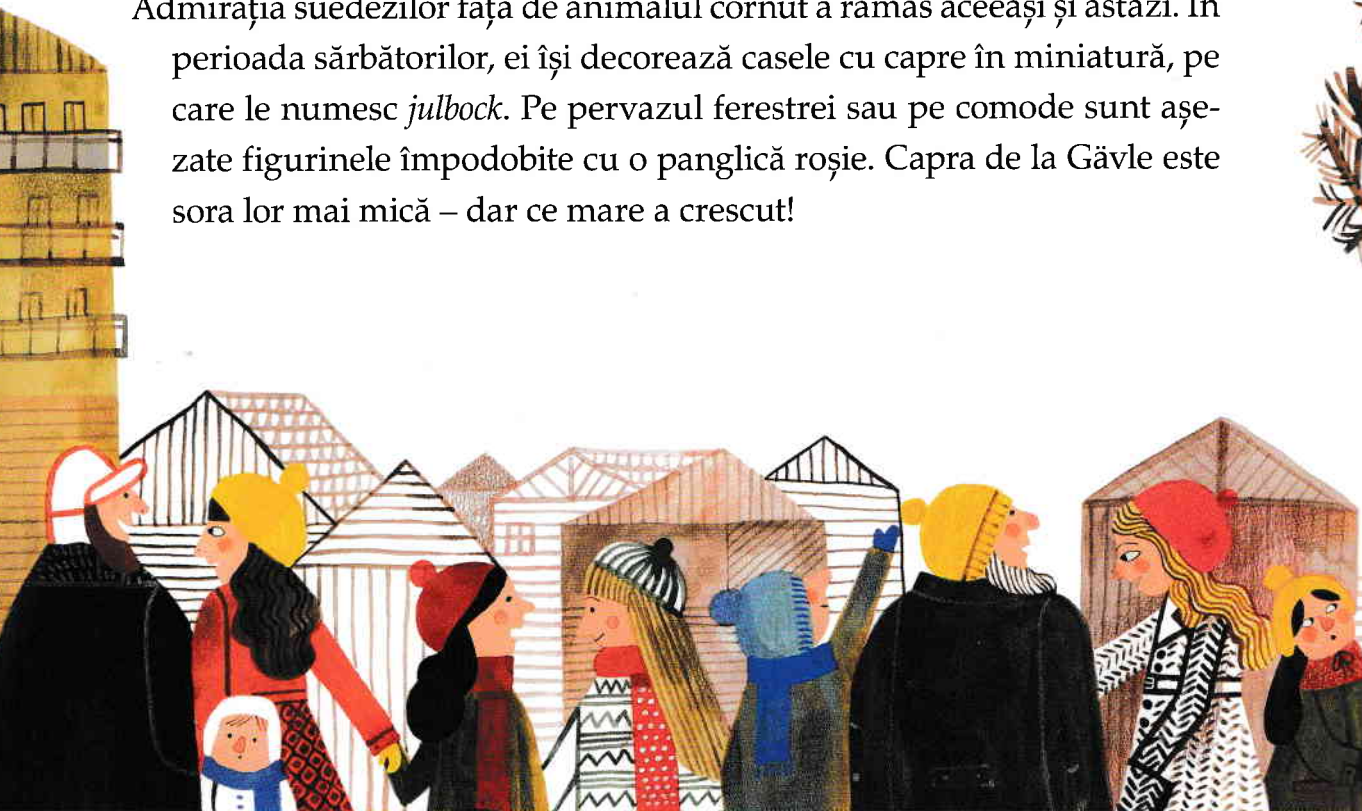
## Uriaşul din Suedia



În prima duminică a adventului, în piața centrală din orașul suedez Gävle apare o sculptură neobișnuită, realizată din paie. Are 7 metri înălțime, 13 metri lungime și reprezintă... o capră.

Primul uriaș de acest fel a fost instalat în piața orașului în 1966. Se spune că un comerciant de prin părțile locului, pe nume Stig Gavlén, a venit cu ideea decorațiunii originale. Dar de ce a pus o capră, și nu un brad sau un Moș Crăciun?

De-a lungul secolelor, capra a jucat un rol important în viața locuitorilor din Suedia. Vikingii – strămoșii suedezilor, ai norvegienilor și ai danezilor – credeau că este animalul preferat al lui Thor, zeul tunetului și al fulgerului. Carul lui era tras de două capre magice, pe nume Mârâilă și Scrașnilă. În timpul solstițiului de iarnă, vikingii aduceau drept jertfă lui Thor o capră, sperând într-un an nou bun și cu roade îmbelșugate. Admirația suedezilor față de animalul cornut a rămas aceeași și astăzi. În perioada sărbătorilor, ei își decorează casele cu capre în miniatură, pe care le numesc *julbock*. Pe pervazul ferestrei sau pe comode sunt așezate figurinele împodobite cu o panglică roșie. Capra de la Gävle este sora lor mai mică – dar ce mare a crescut!



În urmă cu 100 de ani, în Suedia exista obiceiul ca adulții să îmbrace costume ce reprezentau capre *julbock* și să-i sperie pe copii. Persoana aleasă în acest scop era acoperită cu piei de animale, își puna pe față o mască de capră cu coarne și mergea pe la casele învecinate, pretinzând cadouri de la cei întâlniți în cale. Promitea că îi lasă pe toți în pace dacă primește ceva frumos în schimb. Însă, cu timpul – ce schimbare! –, *julbock* a încetat să mai fie rău și a început să le ofere el însuși cadouri copiilor. Apoi *julbock* a fost înlocuit de Moș Crăciun, dar pe cărțile poștale sania Moșului e trasă de o capră.



## În ziua de Sfântul Nicolae



Pe 6 decembrie, persoanele cu numele Nicolae își sărbătoresc onomastica, însă nu numai ele se bucură atunci de cadouri. Și alți copii primesc mici daruri în acea zi.

În urmă cu aproximativ 1.700 de ani, în orașul Mira (aflat astăzi în Turcia), locuia un băiat bun și foarte credincios, pe nume Nicolae. Când părinții lui au murit, a moștenit o avere imensă, dar nu și-a irosit-o pe distracții, ci le-a dat toți banii săracilor. Obișnuia să le lase cadouri pe furiș, ca să nu afle de la cine sunt. Chiar și după ce a devenit episcop, Nicolae a dus un trai modest și i-a ajutat pe cei nevoiași. Îi plăcea în mod deosebit să le ofere cadouri copiilor, pentru că se bucura nespus când îi vedea fericiți. După moartea sa, episcopul a fost canonizat. Oamenii au fost atât de impresionați de faptele sale bune, încât, în amintirea lui, au decis să păstreze obiceiul și să facă același lucru cel puțin o dată pe an. Și astfel s-a născut un nou obicei, acela de a oferi cadouri de ziua Sfântului Nicolae.



LIBRIS

We know  
books

